79. številka. Trst, v petek 6. aprila 1900. Tečaj XXV

„Edinost“
izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročilna znaša:

Za celo leto	24 kron
za pol leta	12 „
za četrt leta	6 „
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajejo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.)

Telefon štv. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi
se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia štv. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo štv. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Okoličani! Volilci!

Veleresni so časi, ko Vas državljanska dolžnost zopet kliče na volišče. Že volitve v mestu so nam prinesle znamenj, ki pričajo, da v italijanskem taboru ni več tiste jednotnosti, kakoršnja je bila nekdaj. Znamenja kažejo, da se že ruši ono nenaravno in nasilno stanje stvari, kakor so je ustvarile one usodne, nepozabne državnozborske volitve pred tremi leti, ki so prinesle nad Vas, dragi nam okoličani, toliko patrijotičnega žalovanja, toliko gorjà in tolikih solz!

Takrat so Vam podpisali smrtno sodbo in so bili uverjeni, da so napravili križ čez Vaše pravo do življenja, do **svojega** življenja. Prišlo je drugače. Zopet vidimo, kako je Pravica, ta hči božja, močneja, nego zla volja ljudij. Oni, prav oni, ki naj bi bili eksekutorji smrtne obsodbe Vaše, oni so danes v padanju, njihova organizacija je v razsulu in ugled njihovih voditeljev je v ginevanju, kakor nezgrešno kažejo dogodki na volitvah v mestu.

Tako se maščuje sleherni zli čin, vsako slabo delo že samo po sebi. Ali, dragi okoličani, prišel je čas, da se maščujete tudi Vi za vse ono, kar ste pretrpeli pred tremi leti, trpeli zato, ker ste pokazali odločno voljo, da obvarujete in ohranite, kar ste prejeli od očetov: dom in kri! Da, v teh dveh besedah je povedano vse, za kar Vam je skrbeti po sveti domovinski dolžnosti: za materijalno in morálno blaginjo svojo!

Okoličani! Čas maščevanja je prišel za vse ono, kar ste pred tremi leti pretrpeli radi svojega patrijotizma. Ali Vaše maščevanje bodi plemenito, bodi tako, da bo sililo tudi nasprotnika v spoštovanje do Vas! Glasovnica v roki, to orožje najvzvišenejšega prava vsakega državljana, naj Vam prihodnjo nedeljo prinese zadoščenje; naj Vam prinese spoštovanje sveta! In naj Vam hkratu prinese zagotovilo, da bo varstvo Vaših moralnih in materijalnih koristi poverjeno dobrim in zanesljivim rokam, vzraslim iz Vašega mesa in Vaše krvi!!

To bo — dragi volilci, dragi okoličani — najplemeniteje maščevanje od Vaše strani in bo najlepše zadoščenje po onih dogodkih toli kruto užaljenemu ponosu in užaljeni časti vsega naroda našega, ki te dni nestrpno gleda na Vas in vstrepeče v rodoljubni skrbi, pričakujé od Vas takega zadoščenja.

V čem da so obsežene te materijalne in morálne koristi, ki jih morate očuvati z glasovnico v roki — tega ne treba razlagati tu. Saj smo so o tem tako lepo, možki, dostojno, kakor je le možno med res kulturnim življem, porazgovorili na mnogih shodih in sestankih po okolici. V tem pogledu smo menda na jasnem med seboj: kaj hočemo in kaj moramo hoteti! In vsi imamo zavest, da je to, kar hočemo: dobro, pošteno in da ima svoj temelj in svoj izvor v božjem in pisanem zakonu in da torej nikdo nima pravice, kratiti Vam tega, kar zahtevate.

Ali te Vaše koristi ne trebajo obrambe samo v mestni in deželni zbornici tržaški. Ne, pred svetom, pred širokim svetom, pred upravo države, pred parlamentom na Dunaju treba, da ustanete Vi sami kakor branitelji svojih pravic, velikega prava do svoje ekzistence!

Volilci! Okoličani! Noben dalekogledni politik ne dvomi več, da se v državi naši pripravljajo velike stvari, da smo na pragu velikih sprememb v notranjem življenju države. Načelo jednake pravice za vseh bije svoje zadnje bitke za svojo zmago. Bližajo se časi, ko uprava države začne misliti na to, da zadovolji zahtevam vseh posamičnih narodov in vseh njih odlomkov. Ali — to si morate zapomniti — upoštevali bodo le one narode oziroma odlomke narodov, ki so se oglašali, ki so s krepko voljo dokumentirali svojo ekzistenco. To je tudi Vam velika naloga, ko jo imate izvršiti prihodnjo nedeljo. Prihodnjo nedeljo Vam bo dokazati, da ste tu, da živite, da hočete živeti, da nikdar niste mislili na to, da bi se odpovedali pravici do ekzistence in da — kakor državljani, ki so vsikdar zvesto vršili svojo dolžnost — neizprosno zahtevate od države, česar trebate za življenje, in kar Vam je ona tudi dolžna dati!

Da, okoličani in volilci, v tem je največa važnost volitev prihodnje nedelje, **da pred svetom na sijajen način dokumentirate svojo ekzistenco na tej zemlji!!**

Ako storite tako, storili ste velik odrešilen čin sebi in veliko delo skupni domovini.

Okoličani! Nastaja vprašanje: kaki in kateri možje naj bodo oni, ki naj v teh resnih, velepomembnih časih vzamejo v svoje roke varstvo Vaše stvari? Tudi na to stran smo prišli na jasno na shodih med Vami in z vestnimi posvetovanji z Vašimi zaupniki. Politično društvo »Edinost«, zvesto stari svoji tradiciji, tudi letos ni mislilo na to, da bi komu usiljevalo koga. Marveč je vestno poizvedovalo med Vami volilci. In potem je tudi vestno uvaževalo vse, kar je čulo in kar bi moglo pripomoči do zmage, ali pa spraviti stvar v nevarnost. Tako je prišlo — v popolnem soglasju z Vašimi zaupniki — do sklepa, da Vam za volitve, ki se bodo vršile prihodnjo nedeljo, priporoča nastopne kandidate:

Za I. okraj:

dr. Josip Abram,

odvetnik v Trstu;

za II. okraj:

dr. Otokar Rybář,

odvetnik v Trstu;

za III. okraj:

Ivan Marija Vattovatz,

veleposestnik in podjetnik pri sv. Ivanu;

za IV. okraj:

Fran Dollenz,

posestnik in obrtnik v Trstu;

za V. okraj:

Ivan Goriup,

veleposestnik na Opčinah;

za VI. okraj:

dr. Gustav Gregorin,

odvetnik v Trstu.

Volilci! Priporočujočim Vam te može, nam niso pred očmi osebe, ampak le stvar. Posnemajte ta naš izgled! Morda bi si bil tudi med Vami ta ali oni želel druzega moža. Mi pa Vam povdarjamo še enkrat, da smo resno upoštevali vse glasove in da je to priporočilo naše rezultat treznega in vestnega pretehtanja vseh okolnosti. Zato se obračamo do Vas, spoštovani volilci, z iskreno, rodoljubno prošnjo, da vsakdo izmed Vas v teh trenotkih svoje morebitne osebne želje in nazore podredi skupni stvari in da v nedeljo oddate vsi, kakor en mož, svoje glasove gori priporočenim možem: v dokaz, da je okoličan ostal mož, značaj in zvest sin svoje domovine.

V trdni veri smo, da boste zložno sledili temu pozivu našemu in da v nedeljo izvršite veliko delo slovenskega rodoljubja in samoobrane. V to ime Vam kličemo:

Bog in narod!

V TRSTU, dne 4. aprila 1900.

Odbor političnega društva „Edinost“.

Kultura in politika.

Ko se je v gosposki zbornici vršila razprava o izjavi sedanje vlade, se je oglasil k besedi tudi češki učenjak in vseučiliščni profesor na Dunaju, dr. Albert, da odgovori nekemu nemškemu govorniku, ki je trdil, da Nemcem ni do tega, da bi širili germanizacijo, ampak oni da hočejo širiti le civilizacijo, omiko, prosveto. Dr. Albert je menil torej, da taki politiki ni kaj prigovarjati, ali pristavil je, da v to ne treba nikakih paragrafov in formul.

To izjavo češkega učenjaka je bil porabil tudi naš »Piccolo«, da bi ž njo opravičil italijansko nadvladje v Primorju, češ: saj tudi mi Italijani ne gremo za tem, da bi širili italijanizacijo, ampak mi hočemo širiti le kulturo in civilizacijo! In »Piccolo« je menil zaničljivo in nekako tako-le: ako že Čehi, ki so v vsakem pogledu visoko nad Slovenci in Hrvati, ne morejo drugače, nego da se klanjajo pred veličino nemške kulture, bila bi Slovencem in Hrvatom tem bolj dolžnost, da klonijo svoj tilnik pred italijansko kulturo.

V prvi vrsti ne vemo, ali je bolj smešno, ali bolj drzno, ako laško glasilo tisto svojo namišljeno »kulturo« hoče postavljati na stran nemški kulturi. To je isto tako, kakor če bi žaba, videča, kako kujejo konja, tudi ona — vzdigala svojo nogo.

Kakova je ta kultura, o tem se lahko prepriča vsakdo, ako ga je le volja narediti malo ekskurzijo v razna mestca po Istri! Tam mu bo ta proslavljena kultura, pred kateri naj bi mi Slovenci in Hrvatje klonili tilnik svoj in se njej na ljubo odpovedali svojemu materinemu jeziku, silila tudi — v nos! Kakova je ta kultura, priča zanemarjenost, ljudstva po Istri v kulturelnem in gospodarskem pogledu, pričajo onih 20000 otrok, ki v tej nesrečni pokrajini rasejo brez vsacega šolskega pouka; priča dejstvo, vnebovpijoče dejstvo, da ista gospôda, ki so nositelji iste kulture, pred katero naj bi mi ukloaili tilnik svoj, nasprotujejo proti ustanovitvi vsake šole, ako bi bila res za ljudstvo: kakor so besneli proti ustanovitvi gimnazija v Pazinu, kakor intrigirajo sedaj proti ustanovitvi **kmetijske šole**!! Da, niti kmetijske šole ne privoščajo ubogemu ljudstvu! Kakova »kultura« je to, na katero opirajo Lahi svojo zahtevo po nadvladju, pričajo množica otrek, ki v mestu tržaškem samem rasejo brez vsake šolske vzgoje, pričajo množice analfabetov v Trstu, katere je nedavno temu pripoznal celo neki italijanski list! Kakova kultura je to, v katere znamenju stoji vse laško življenje po deželi, o tem nam priča sramotno, **srednjeveško** razmerje, ki vlada med gospôdo in njih lastnim laškim ljudstvom: ki je razmerje med vsemožno voljo in slepim in suženjsko pokornim orodjem!!

In tako kulturo si upajo Italijani vsporejati z nemško kulturo, v imenu take kulture si upajo zahtevati, naj bi en cel narod abdiciral, naj bi se odpovedal svoji narodni ekzistenci in političkim pravicam! S tako — brutturo hočejo opravičevati svoje politiško nadvladje!!

To je vendar skrajna drznost.

Sicer pa: bodi kultura taka ali taka, in naj je tudi na najviši stopinji: nikdar ne sme biti ona v opravičenje **politike** nasilja, kakoršnjo tirajo Italijani v naših pokrajinah! In ne le, da kultura — tudi največa — nikdar ne daje pravnega naslova za politično nadvladje, nikdar ne daje nobenemu narodu pravice do zatiranja druzega naroda, marveč je tako zatiranje, ako se vrši pod pretvezo kulture, najhuje onečeščenje, sramotenje pojma resnične kulture, **je torej zločin proti civilizaciji**. Politično nasilje in kultura sta dva pojma, ki sta si dijamentralno nasprotna, ki izključata jeden druzega. Prava kultura se izraža v stremljenju po izobrazbi duha, ali tudi po oplemenjevanju srca in po — svobodi! Kako je torej možno politiko nadvladja opravičevati s — kulturo?! Iz tega sledi, da je naravnost prvi pogoj kulturi: svoboda in jednako pravo vsem! Tudi politično in narodno Kdor je proti takemu pravu, ta je proti kulturi, proti civilizaciji Brez svobode ni kulture, in kjer je kultura. ni prostora za nikako nadvladje: ni socijalno, ni politično, ni narodno.

Kdor bi hotel torej na ta način, v imenu kulture, odrekati drugim politična in narodna prava, ta bi bil podoben onemu, ki bi rekel lačnemu, ki ga prosi kruha: ne dam ti, ker nimaš pravice prositi kruha, a nimaš je zato, ker si — lačen!!

Najdrzneje početje je torej, ako gospoda hočejo svoje nezaslišane privilegije opravičevati s kulturo. Nasprotno je pravo: mi imamo pravico v to, in moramo pobijati njih privilegije, njih politiko nadvladja ravno sè stališča kulture! Za božjo voljo, kako naj je oni širitelj civilizacije, ki noče dati ljudstvu sredstva civilizacije, ako mu noče dati — šole?! Čudno res, jako čudno širjenje civilizacije je to! In gospôda se še bahajo s takim širjenjem civilizacije in bi v imenu tega širjenja zahtevali Bog ve kaj!

Ali čemu se razgrevamo, saj jih poznamo, saj vemo, kaj hočejo!! Njim je le do irredentizma, zato so tudi proti kulturelnemu preporodu Hrvatov in Slovencev. Njim gre torej za eminentno politično vprašanje. Pod pretvezo kulture hočejo tej deželi utisniti italijanski značaj, da-si je slovanska po veliki večini. V imenu kulture hočejo izvršiti največi zločin, ki je sploh možen: ubiti jedno celo narodnost. Ali je to kultura? To je — barbarstvo. Nikdo še ni tako onečeščal italijanske kulture, kakor jo onečeščuje ravno to barbarstvo!

Ako nam torej »Piccolo« govori o civilizaciji, je to največa hinavščina, največa laž. Italijani v Primorju ne mislijo na kulturo, ampak na politiko: plašč kulture naj bi pokrival zločine njihove politike! Mi se torej ne borimo proti civilizaciji, ampak jedino le proti italijanski politiki!

Za jednakopravnost na Primorskem.

Koncem zadnjega zasedanja državnega zbora so stavili posl. Spinčić in tovariši nastopno interpelacijo:

Radi rabe jezikov od strani političnih ter drugih c. kr. oblastij v Primorju v občevanju s tamošnjimi hrvatskimi in slovenskimi strankami je bilo že dosti pritožeb, tudi v državnem zboru.

V XV. sesiji državnega zbora — da ne grem še dalje nazaj — pridruživši se: interpelaciji prvopodpisanih poslancev od 30. marca 1898., odgovoru njeg. ekscel. takratnega ministerskega predsednika in voditelja ministerstva za notranje reči od 21. aprila 1898., ter drugi interpelaciji prvopodpisanega od 6. maja 1898., — sta oba današnja prvopodpisana stavila do njeg. eks. takratnega ministerskega predsednika dne 4. in 18. 3 interpelacije ter sta dobila odgovor na jedno dne 9. decembra 1898.

Dotična inserpelacija zadeva sicer le en slučaj; v odgovoru na njo pa se povdarja neka na c. kr. namestnika naslovljena ministerska naredba od 29. sept. 1898 štev. 6682/M., I., po kateri je bilo naročeno c. kr. namestniku, odrediti potrebno, da se v prihodnosti izdatno odpomore vsaki opravičeni pritožbi gledé na rabo hrvatskega, oziroma slovenskega jezika v službenem občevanju, ter da se je držati v vseh odnošajih temelja, po katerem imajo oblasti z notorično hrvatskimi ali slovenskimi strankami in občinami uradovati v hrvatskem ali slovenskem jeziku«; in druga od 5. novembra 1898. št. 8272/M. I., po kateri se odrejuje najtočnejše izpolnjevanje direktiv, podanih poprej upravnim oblastim z ozirom na jezikovno vprašanje.

Navzlic prej omenjenemu odgovoru nj. eks. gosp. minist. predsednika in voditelja ministerstva za notranje reči od 21. aprila 1898., v katerem je rečeno, — »da v Istri kakor tudi na sploh v vsem ozemlju, spadajočem pod namestništvo v Trstu, se politične oblasti držé načela, da se reši vsaka vloga v onem jeziku, v katerem je sestavljena« - katera trditev pa je bila v vseh omenjenih interpelacijah, zlasti v oni od 6. maja 1898. z neštetimi dokazi pokazana kakor neresnična ter kakor neodgovarjajoča dejstvom — in navzlic obema navedenima ministerskima naredbama je še vedno čuti takih pritožb, dà, so celó politične okrajne oblasti, ki sploh ne uporabljajo hrvatskega jezika s hrvatskimi strankami.

Tu nekaj izgledov iz najnovejšega časa:

Prečastiti župni urad Topolovaz (recte Topolovac) je dobil na eno svojih immediatnih vlog na c. kr. ministerstvo za notranje reči, ki je bila pisana hrvatski, od c. kr. okr. glavarstva v Poreču od 26. febr. 1900. št. 1332, odgovor v nemškem jeziku. Občina Kastav, čisto hrvatska občina, ki se poslužuje v uradovanju vseskozi hrvaščine, je bila v nekem dopisu c. kr. okr. glav. v Voloskem od 28. febr. 1900., št. 3161, povabljena, naj odgovori na neki odlok c. kr. okr. glav. v Voloskem 24. febr. 1900 štev. 3871/IX., in pridejan v prepisu v nemškem jeziku, kar je bilo jednako nemškemu dopisu c. kr. okr. glavarstva, in s čemer se je c. k. okr. glavarstvo hotelo v tem slučaju, kakor to in druga v drugih slučajih, izogniti svoji dolžnosti: posluževati se jezika strank.

C. kr. davčni urad na Krku je dne 12. febr. 1900 št. 1209/1899 na nemško-italijanski tiskovini podal povabilo v italijanskem jeziku na upravo cerkve v Baški, to je na stranko, ki se poslužuje znano vseskozi hrvatskega jezika ter v kraj in občino, ki je čisto hrvatska in v davčni okraj, katerega davkoplačevalci so po večini Hrvatje.

Od c. kr. davčnega urada v Sežani, ki uraduje za popolnoma slovenski davčni okraj, je dobil poznati slovenski davkoplačevalec v poznatem slovenskem kraju Opčine dopis št. 65 s čisto laškim naslovom.

C. kr. okr. sodišče v Motovunu je razposlalo dne 15. febr. 1900. neki »Circolare« na voditelje matrik le v italijanskem jeziku, čeprav je v tem okraju največ Hrvatov, in so voditelji matrik ali Hrvatje ali taki, ki znajo hrvatski ter morajo rabiti hrvaščino.

Na podlagi tega in gledé na okolnost, da ne pomagajo nič tudi najboljša poučila in navodila, ako se ne postopa proti tistim, ki se ne drže v zakonih utemeljenih napotil, si dovoljujejo podpisani staviti do Nj. Eks. g. min. predsed. in vod. min. za notranje reči nastopno vprašanje:

Ali je Nj. Eks., gledé na pravice državljanov, zajamčene v drž. zakonih, in gledé na obe navedeni naredbi Njeg. Eks. g. min. predsednika in voditelja ministerstva za notr. reči od 29. sept., oziroma 5. nov. 1898. pripravljen odrediti, da se danes navedeni slučaji prouče, ter postopati po pravici in po zakonu proti onim, kakor tudi proti ostalim drž. funkcijonarjem, ki doslej niso delali v smislu dolžnosti, ali ne bodo delali v prihodnje?«

(Poleg Spinčića in Laginje je podpisanih še 20 poslancev).

Politični pregled.

TRST, 5. aprila 1900.

Iz deželnih zborov. V deželnem zboru Češkem so včeraj razpravljali o predlogu posl. Šamaneka, da se v vseh srednjih šolah s češkim naučnim jezikom uvede ruščina kakor obvezen učni predmet. Predlog so po daljši debati proti glasovom nemških poslancev odkazali šolskemu odseku.

Iz debate posnemamo sledeče: Poslanec Šamanek je v utemeljevanju svojega predloga rekel, da si morajo Čehi, ako hočejo upati na zmago v svojem boju, zagotoviti simpatije kakega velikega naroda, v tem slučaju ruskega. Treba pomisliti, koliko moč crpijo Nemci iz tega, da so pobratimi Nemcev v Nemciji. Češko vprašanje se more rešiti še le tedaj, ako postane evropsko vprašanje; prej pa mora postati vprašanje **vseslovansko**. Morda pride čas, da se bo tudi petrograjska vlada ozirala na Čehe. Govornik je prepričan, da na Dunaju ne veje vetrič, ki bi bil prijazen uresničenju njegovega predloga, da-si bi mu morali biti prijazni iz praktičnih ozirov, z ozirom na industrijo in trgovino; kajti Rusija nudi češki obrti in trgovini široko polje delavnosti.

Socijalist Steiner je predlagal, naj se preko predloga preide na dnevni red, a o tem ni našel dovolj podpore. Posl. Eppinger je imenoval predlog demonstracijo proti

---

PODLISTEK 22

Moja prijateljica.

Piše **Kopriva.**

Meni je bilo tedaj tako...

Na božični večer sem žalostno sedela pri peči. Gostov ni bilo, — kdo naj tudi pride v tako gostilno, kjer je prepir na dnevnem redu.

Pri mizi je sedel oče in z zmedenimi očmi zijal v plamen svetiljke. Bil je pijan. Od časa do časa je zajecljal:

— Prines' mi pijače! —

Sedela sem mirno, nepremično. In nakrat je začel divjati:

— Pijače, pijače! Halo! —

Režal in škrtal je z zobmi in divje metal okrog, kar mu je prišlo pod roke. Čaše so letele na tla, kjer so se glasno, zveneče trle, in za njimi so padali stoli, košarice za kruh — vse. Šel je, opotekaje se, k omari, kjer je stalo vino, natočil si polno čašo, da je vse čezenj lilo, izpil in zalučal čašo ob tla, da se je razletela na sto kosov.

Potem zopet tiho.

Smrčal je pri mizi, težko hropeče. Jaz sem pobrala potrte kozarce in zopet sela k peči. Bila sem, kakor otrpnjena. Bilo mi je tako težko, da sem komaj dihala, v očeh pa mi ni bilo solze.

In bil je božični večer!

Dekla je šla domov, brata sta ostala v mestu, kjer sta hodila v šolo, mati je bila zgoraj, le jaz sama sem sedela pri peči in stražila vinjenega očeta.

Bila je ura deset, poli jednajste- jednajst...

Mati je prišla doli.

— Kaj še ne greš spat? —

— Bojim se, da bi se kaj zgodilo, — odgovorila sem in zamahnila z roko proti očetu.

— Nesreča bi ne bila ravno! — je siknila mati. — Vse nam zapije! Viš, zdaj je zopet pijan, kakor — — —! —

Šla je k očetu in ga zaničljivo sunila.

Neumno, debelo se ji je smejal v obraz.

— Ti pijanec! Ubila bi te! —

Udarila ga je s pestjo v obraz.

Prijela ga je jeza.

— Čakaj, vlačuga, jaz ti pokažem! —

Vstal je in omahovaje grabil za njo.

— Ti pijanec, ti lopov, potepin! Jaz, jaz ti pokažem! —

In zopet ga je bila po glavi.

Poskušala sem potegniti mater proč:

— Ne bodite vendar taki! Nocoj je Božič! —

Mati me je sunila v stran.

— Ha, laskam naj, zapravljivcu pijanemu! Beračili bomo! Uši ga bodo žrle! —

— Ali, če je pijan! Zdaj nič ne pomaga govoriti! Pustite ga, slišite, no-o! —

Udarila sem v jezen, britek jok. Mati me ni slišala:

— Oho! Če ne sliši, naj pa čuti! —

Divje mu je bila z pestmi v njegov zabuhli, rdeči obraz.

— Čakaj, čakaj, ti prokleta baba! — je sopel oče, dvignil stol in lopnil ž njim materi po glavi.

— Ti pes! — je zatulila mati in se prijela za čelo.

Oče je pri tem zgubil ravnotežje in lopnil s svojim težkim, okornim telesom na tla. V padcu je udaril z glavo ob rob mize. Nepremično je obležal na podu, iz glave mu je tekla kri.

— Ti zver! Ti živina! Ti hudoba! To mi poplačaš! — je kričala mati, ga suvala z nogami, gazila po njem, tolkla s peto po glavi, rokah, prsih...

Meni je zastala kri.

Z vso močjo sem vlekla mater v stran, ki je bila tudi mene, suvala, klela, divjala, kakor furija...

Naposled je naju vendar-le pustila, treščila z vso močjo vrata za seboj in odšla.

Zopet sem bila sama z očetom.

Poskušala sem ga vzdigniti in ga vleči v sosednjo sobo v posteljo, ali bil je pretežek. Ležal je z obrazom na tleh in jaz sem imela veliko truda, predno sem ga obrnila, da je ležal v znak. Bil je ves odrt, obit, otolčen. Prinesla sem mu blazino pod glavo in mu izprala kri iz obraza.

Koža na čelu je bila prebita, počasi se je cedila kri iz pretolčene rane. Krog in krog se je širila grda, modro-rdeča lisa, ki je segala čez sence, tja pod levo oko. Obraz je zatekal, njegov pogled je bil pretresljiv.

Nisem ga ljubila tega brezzavestnega, surovega moža, ki je ležal pred menoj na podu, — a bil je moj oče, moj oče kljub vsemu.

Devala sem mu mrzle obkladke na čelo, moje vroče solze so počasi kapale na njegovo predrugačeno, strašljivo obličje.

Bilo je tako tiho...

Nekaj časa sem slišala mater hoditi zgoraj okrog, naposled so utihnile tudi njene glasne oblastne stopinje. Med mizami so ležali prevrženi stoli, nekaj črepinj, sredi izbe je ležal oče; njegov dih je smrdel po vinu in žganju.

Postalo mi je težko.

(Pride še.)

rabi nemščine kakor občevalnega jezika. Oppitz, kršč. socijalist, je imenoval predlog neoportunnim baš sedaj, ko so Nemci tako pripravljeni za spravo. Grof Adalbert Schönborn (konservativec-veleposestnik) je priznaval veliki pomen ruščine za trgovino in je predlagal, da se ruščina uvede kakor neobvezen predmet na realkah ter je bil za to, da se predlog izroči šolskemu odseku. Posl. Sokol je opomnil, da nobena moč ne more preprečiti razširjevanja ruščine med Čehi, ki pričakujejo velikih koristi od znanja iste. Poslanec Fořt je zavračal nesramnost naših nasprotnikov, ki govore o ruskem suženjstvu in o knutu. Razmerje med Čehi in Rusi je isto, kakor med avstrijskimi Nemci in Nemci na Praskem. Sam Bismarck je visoko cenil rusko prijateljstvo. Posl. Adamek se je skliceval na gospodarski napredek Rusije, kateremu se divi ves svet.

Tudi danes je seja deželnega zbora češkega.

V deželnem zboru Dalmatinskem je posl. Biankini ostro napadal osrednjo vlado, češ, da se ne briga za gmotni blagor dežele. Vladni zastopnik je zagovarjal vlado, ki baje skuša z vedno večimi prispevki pospeševati poljedelstvo v deželi. Govorili so tudi Milić, Klaić in Vukavić. Potem so rešili proračun, sprejeli predlog glede ustanovitve tovarne za duhan v Dalmaciji, predlog, da je pozvati vlado, da odpravi «vinsko klavzulo» glede italijanskega vina in predlog, da bi se oddajal smodnik za streljanje proti toči po ceni izdelovanja.

V deželnem zboru štajarskem so predlagali posl. grof Kottulinsky in dr. naj deželni zbor naznani vladi, da smatra v nje železniškem načrtu prvi korak, da se uredi in primerno razširi železniški promet v planinskih deželah ter da pričakuje skorajšnjo izvršitev tega predloga.

Pomiloščenje srbskih radikalcev. Kakor javljajo listu «Information» iz Belegagrada, namerja kralj Aleksander vkljub Milanovim mahinacijam na narodni praznik dne 15. aprila vendarle pomilostiti žrtve kabinetne justice. Vsem, ki so obsojeni zaradi razžalitve veličanstva, hoče baje odpustiti ostalo kazen; izgnanim radikalcem, generalu Savi Gruiću, biv. ministroma dru. Vuiću, dru. Milovanoviću in profesorju dru. Zujoviću pa dovoliti, da se vrnejo v Srbijo. Onim, ki so obsojeni zaradi veleizdaje, odpusti baje vsaj del kazni ter jim sname težke okove. — Seveda je to vse še le ugibanje. Vsekako pa je dobro znamenje, da je Milan zapustil prestolnico ter se podal v idilični Niš. Nekateri optimisti se celo nadejajo, da je to začetek koncu Milanove moči ter da se isti sploh ne vrne več v Beligrad, ampak zapusti nesrečno deželo. Ko bi le bilo res!

Kraljica Viktorija je došla na Irsko, kjer že nad petdeset let ni bila. Njen obisk naj bi bil irskemu narodu v plačilo za one njegove sinove, ki so umrli in še umirajo v južni Afriki, boreči se za zmago angležke pohlepnosti proti malenu a junaškemu narodu Burov, kateremu je Anglija napovedala vojno zato, da ga oropa njegove zemlje z zlatimi rudniki... Kajti Anglija pač ne more umeti, da bi tudi mali narodi smeli imeti svojo lastno zemljo, na kateri bi svobodni živeli in iz katere bi sami crpili bogatstvo. No, zakaj pa Anglija ne napove vojne bogati Ameriki? Zakaj ne stegne svoje roke po Sibiriji, kjer se tudi nahajajo zlati rudniki? Zakaj se je spravila ravno na mali Transvaal? In Irci se moraje v južni Afriki boriti na strani Angležev in so vedno v prvih bojnih vrstah a kraljica Viktorija poplačuje irskemu narodu njegovo zvestobo s svojim obiskom — po petdesetih letih prvem. Zatirali pa bodo Irce dalje prav po starem angležkem receptu.

Napad na princa Waleškega. Kakor smo že poročali v brzojavkah, je bil dne 4. aprila t. l. sin angležke kraljice, princ Waleški, predmet atentata. Evo nekoliko podrobnosti o dogodku.

Ob $^{3}/_{4}$5. uri pop. sta se bila princ in princesinja pripeljala iz Calaisa. Princ se je potem kake pol ure sprehajal v glavni kolodvorski dvorani; spremljala sta ga dva tajnika. Z vlakom, ki odhaja ob $^{1}/_{4}$6 v Kolonjo, se je imel princ odpeljati. Ko se je imel vlak premakniti, je skočil neki mladič na prag salonskega voza, v katerem sta sedela princ in princezinja ter je ustrelil dvakrat iz revolverja na princa, ne da bi ga zadel. Kolodvorski nadzornik je bil prihitel, ko je slišal streljati, ter udaril napadalca po roki, predno je mogel izprožiti tretjikrat. Oba sta se ruvala. Več oseb je prihitelo na pomoč. Isti so razorožili napadalca ter ga zadržali. Princ se je dvakrat pokazal pri oknu voza te vprašal, jeli napadalec aretiran. Ko so mu potrdili, se je odpeljal vlak. Napadalec je 16-letni klepar Sipielo in ulice Rue de la Forge v St. Gilles, predmestju bruselskem. V žepih so mu našli mnogo anarhističnih listin. — Ko so pritekli ljudje na pomoč nadzorniku, ki se je boril z napadalcem, je nekdo poslednjega udaril v obraz, ter ga krvavo ranil. Napadalec je priznal, da so ga anarhistične ideje dovele do atentata.

Tržaške vesti.

Volilno gibanje. Od gospoda Antona Vremica z Občin smo prejeli dopis, v katerem izjavlja, da ni res, da bi on agitiral proti gosp. Goriupu, ampak on da hoče v tej volilni borbi ostati popolnoma nevtralen in skrbeti le za svojo službo pri c. kr. pogozdovalni komisiji. Najmanje pa da je to resnično, da bi bil on sovražnik svoje krvi in svojega naroda.

Volilne legitimacije in glasovnice dobé oni, katerim niso bile uročene, ne samo v soboto 7. t. m. v volilnem prostoru, nego tudi **na dan volitve** od volilne komisije. Da ne bo zadržkov, naj volilci, ki niso dobili legitimacije, prinesejo sè sabo kakoršnosibodi dokazilo, iz katerega izhaja, da je reklamant res ista oseba. Taka dokazila so n. pr. krstni list, davčna knjižica, vojaška knjižica, delavska knjižica itd. Sicer pa zadostuje tudi, ako pozna reklamanta kak člen volilne komisije. Nikdo naj torej ne ostane doma radi tega, da ni dobil legitimacije.

To moramo naglašati danes, ker nam dohajajo vesti iz III. volilnega okraja in iz Rojana, da mnogo naših somišljenikov ni dobilo legitimacij. To naj jih ne plaši, marveč naj jih še bolj vzpodbuja, da vršé svojo dolžnost, ter dokažejo nasprotnikom, da se zavedajo svojih pravic.

Volilno gibanje po tržaški okolici. Nasprotniki so prišli torej na dan s kandidaturami za okolico. Za 1., 2., 5. in 6. okraj so oni, katere smo že objavili v tem listu: Banelli, Mauroner, Burgstaller in ribič Cumar, za 3. okraj je nastopil podjetnik Ferluga in za 4. okraj tovarnar Ritter-Zachony.

Burgstaller v družbi Mauronerja in Banellija — v tej vsporedbi je pač najostreja in dobrozaslužena obsodba gospôde konservativne!! Še nekaj druzega znamenitega je na teh kandidaturah: tudi v IV. okraju nastopa Neitalijan proti nam. Kandidaturi Burgstallerja in Ritterja naj bodeta v pouk onim naivnim dušam mej Slovenci, ki še vedno iščejo nekih »poštenih konservativcev«, s katerimi naj bi se vezali mi Slovenci!

Cikorija oživljena! Unione — Concordia — Il Comitato elettorale pel bene del territorio — s tako zastavo marširajo naši prodanci v boj proti nam in kličejo, da vse meščanstvo gleda sedaj na njih! Ubogo prodano meso, ki je tako ponorelo, da niti ne ve, da se bodo v nedeljo vršile volitve za zastopanje koristi — okolice. Na teh volitvah mora okolica gledati na-se in ne na lepe oči «meščanstva»!

Na pozivih, ki jih pošiljajo po II. okraju — in sicer po pošti, kar je tudi karakteristično, in s katerimi priporočajo kandidaturo Mauronerjevo, so nabrani podpisi okoličanov iz vseh okrajev in tudi takih, ki so — naši!

Pa tudi o marsikaterem drugem, ki sicer ni naš, ne vemo, kako mu je pri srcu, ko vidi, da se njegovo okoličansko ime, spojeno s tolikimi častnimi tradicijami, zlorablja v proslavo moža — Garibaldinca!!

Iz petega okraja smo videli danes v mestu nekaj najemnikov Cumarjevih. Prišli so bržkone po «purfel». Brez «purfla» ne gre, kakor znano, med našimi «značajnimi» nasprotniki.

In tudi ime dobrega prijatelja Jurizze iz Rojana nam sili v to rubriko. Iz Rojana nam poročajo namreč, da veleč. gosp. Jurizza še le sedaj, prav ob volitvah deli volilo pok. De Seppija ubožcem okoličanskim. Prav sedaj ob volitvah, se vidi katoliškemu duhovniku Jurizzi najprimernejši čas za to, na volitvi, ko proti katoliškemu kandidatu nastopa -- protestant! Gospod Jurizza naj nam ne zameri; mi vemo sicer, da je on velik prijatelj naš, ali tega si vendar ne drznemo misliti, da bi on delal za našega kandidata. Ostaja torej za gospoda Jurizzo le — protestant!

V Škednju je bil sinoči shod, katerega so skliceali narodni volilci sami. Predsedoval je gosp. Fr. Šuman, v imenu pol. društva pa je došel gosp. Cotič. Udeležba je bila ogromna. Govorili so Šuman, Sancin-Drejač, Cotič, Dragotin Godina in drugi.

Mej vsem zborovanjem, ki je trajalo kake dve uri, je vladalo največe navdušenje, ki je nadaljevalo še potem na prijateljski zabavi ob krasnem pevanju velikega zbora »Velesile«. Slava narodnim volilcem 1. okraja!

Mi pa ostanemo! (Dopis iz okolice.) «Mi pa ostanemo, — Kakor smo bli — Enega srca, ene krvi!»

Bliža se dan odločitve, bliža se dan, ko svetu jasno povemo, ali smo še to, kar smo bili pred tremi leti, ali smo še isti levi, ki smo znali braniti to našo sveto zemljo, kakor smo jo branili pred tremi leti.

Pred tremi leti branili smo našo okolico le z glasovnico v roki; a bili so tudi časi, ko se nismo ustrašili ne italijanskih topov in ne italijanskih pušk, temveč naša prsa so se neustrašeno postavljala v bran pred sovražnika, kakor se postavljajo danes neustrašeni Buri proti Angležem.

Bliža se dan odločilne bitke, dan od katerega bo odvisna naša usoda za tri leta, dan, ko dokažemo svetu, ki se razprostira od obal adrijanskega morja pa do «Port Artur-ja», če smo še bratje one družine, ki biva na tej vesolni grudi.

Vsaki vojskovodja pregleda pred bitko svoje vrste; to storiti je tudi naša dolžnost.

In zopet nam je dolžnost, da segnemo v minoli čas.

Prošli so časi, ko je tržaška mestna gospoda tekmovala, kako bi skazala svojo ljubezen do okoličana, dobro poznajoča vrline tega naroda.

Ta gospoda je bila še ona stara tržaška gospoda, ki je v resnici ljubila okoličana, ki je bila z okoličanom enih mislij, enega srca, ki je imela jednega in istega sovražnika se slovensko tržaško okolico. In da je mogla tržaška laška gospoda občevati z okoličanom, preskrbela si je italijansko-slovensko slovnico — učili so se pridno jezika okoličanov, samo da so mogli občevati z okoličanom, samo da so mogli razodeti njemu svoje želje, svojo naklonjenost.

A prišli so drugi časi. Dokler so bile Benetke še pod Avstrijskem orlom, zbirali so se laški nemirneži in izstradanci po benečanskih in lombardskih mestih, kjer so hujskali ljudstvo proti naši državi.

Prišli so tudi v Trst, nauduševali so laško tržaško gospodo za zjedinjeno Italijo, a ker je bil okoličan primoran kakor vojak nastopati s puško v roki proti revolucijonarcem, spremenila se je prejšnja ljubezen v smrtno sovraštvo do okoličana. Sovražili so našega okoličana tako strašno, da so lovili uboge mlekarice z mesta in da ni bil okoličan niti varen življenja v Trstu. S tako silo so hoteli okoličana izpoditi iz mesta in iz okolice. A mi smo ostali, kakor smo bili!

Sè silo niso mogli nič opraviti, ker kolikor bolj so ga oni preganjali, toliko bolj navdušeno se je okoličan postavljal v bran. In ostal je tu!

Ker niso mogli sè silo nič doseči, začeli so z lepa — začeli so se hliniti. Upali so, da ob volitvah bi se dalo kaj doseči, da bi ob volitvah spravili morda po okolici svoje ljudij kakor kandidate. Začeli so kupovati glasove, a z vsem denarjem niso opravili nič. Mi smo ostali, kakor smo bili!

V nedeljo je torej dan, ko zopet zakličemo nasprotniku:

Mi pa ostanemo,
Kakor smo bli,
Enega srca
Ene krvi!

V boj torej okoličan! Bal se nisi sovražnih krogelj, ko te je klicala domovina braniti to sveto zemljo, ne ustraši se tudi sedaj in stopi neustrašeno z glasovnico na volišče!

Polom v »Progressu«. Ako so že dosedanje volitve v treh razredih izpale malo častno za progressovo stranko, — spomnimo se samo prve zmage bivšega župana Dompierija in moralnih porazov, ki sta jih doživela največja glasnika stranke, Venezian in Benussi — včerajšnja volitev v I. razredu pomenja za Progresso — katastrofo. Izmed 362 oddanih listkov je bilo 223 mešovitih a le 138 progressovskih, kar pomenja protest velike večine volilcev prvega razreda proti Progressu in njega prvakom; razun tega pa so doživeli progressovci še dva udarca. Prvi je ta, da je dr Evgenij Gairinger, edini tehnični strokovnjak v bivšem mestnem svétu in mož, ki je predstavljal dosedaj opozicijo in čegar stvarni predlogi so padali vedno z vsemi glasovi proti enemu — da je ta mož dobil največe število glasov: 259. To je nov protest proti delovanju dosedanjih mogotcev. Najhujša pljuska pa je ta, da so volilci prvega razreda še enkrat pomogli spontanno do zmage — dru. Dompieriju! Prosit, Progresso!

Volilcem V. okraja na uho! Govoré o zaključku volitev v mestu, piše današnji »Piccolo« nastopno: »Načela, ki si jih je meščanstvo osvojilo, so se torej potrdile tudi to pot, in sicer sijajno; to pa tem bolj, ko se **naš resnični in tradicijonalni sovražnik, vladna stranka ni niti upal na bojišče, vsaj odkrito ne!**

Ali ste čuli volilci V. okraja?! Jedini pravi sovražnik gospôdi, ki vladajo na magistratu, je vladna stranka, a k tej vladni stranki pripada tudi — g. Burgstaller!!! Gospodje tržaški vladarji štejejo g. Burgstallerja med svoje stare tradicijonalne sovražnike! To stoji v poklicanem glasilu progressa črno na belem! Ali se častitim volilcem V. okraja nič ne dozdeva, kako bodo Burgstallerja, ako bo izvoljen, gledali v zboru od desne in od leve?! Ali ne vedo, kako krivico mu delajo, ako ob takem mišljenju na magistratu proti Burgstallerju in njegovi stranki, pričakujejo od njega, da bi mogel vspešno zastopati njih koristi?! Stvari stoje tako, volilcem pa je v dolžnost, da se kaj uče iz tega stanja stvari!!

Zakaj so slovenski napisi na tržaškem pokopališču pokvarjeni?! Iz okolice nam pišejo: Pred nekaterimi tedni je žaloval nekdo v »Edinosti«, da so skoro vsi slovenski napisi na tržaškem pokopališču pisani v taki spakedrani slovenščini, da se Bogu smili. Dotičnik pa ni povedal, zakaj so tako spakedrani?

Ker pa poznam natanjčno vzroke, dovolite mi, da jih navedem. Resnica sicer kolje v oči, a namen mi ni, da bi žalil, temveč da bi koristil naši narodni stvari. In to storiti, je dolžan vsaki rodoljub.

V mestu samem, kakor tudi v okolici imamo slovenske podjetnike kamnoseških umetnih del. V okolici je izvrsten altarist g. Anton Trobec pri sv. Ivanu, v Barkovljah izvrsten modelist in kamnosek umetnih del g. Gustinčič. V Trstu je g. Anton Purich, ki nam ni nasproten, pri njem delajo skoro sami slovenski okoličani in vodja njegove delavnice je dobroznani rodoljub gosp. Negode. Tudi v Škednju je kamenosek, a imena se ne spominjam več.

Ako bi Tržačanje in okoličani dajali dela zgorej omenjenim — reči smemo — umetnikom, — imeli bi spomenike prav za tisto ceno in prav tako izdelane, kakor od vsakega drugega tržaškega, laškega podjetnika — če ne celó ceneje in lepše, a zraven tega bi tudi napisi ne bili spakedrani.

A žalibože, da je mnogo slovenskih družin, ki dajejo prednost celó laškim podanikom. Da-li jim narodno prepričanje dovoljuje

Prodá se lepa in prostrana

kavarna

pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na Božo Mijić, posredovalec na Reki.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrcalih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunao.

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapecarij

od

Viljelma Dalla Torre v Trstu

Trg San Giovanni hšt. 5. (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo!

tako postopanje — o tem naj premišljujejo sami; spakedrani napisi pravijo javno: ne in ne!

Navedeni slučaj naj odpre oči čitateljem:

Umrl je slovenski rodoljub. Slovenski umetnik Trobec, napravil je načrt, predložil ga je družini pokojnega rodoljuba, a ne samo, da Trobec ni dobil dela, temveč izdelal je po Trobčevem načrtu — kar bodi mimogredé omenjeno, da je to strogo prepovedano in da zapade dotičnik kazni, ako si na ta način prisvoji načrt drugega umetnika — spomenik neki Lahon, ki še dandanes pravi:

»Gavemo fatto el monumento per quel ščavo«. —

Tako plačilo dobivajo naši ljudje, ki podpirajo ptujce.

Kamenosek.

Iz-pred naših sodišč. Včeraj so bili na tuk. dež. sodišču obsojeni: Anton Ferfolja iz Vipave, ki se je braml finančnim stražnikom dati preiskati moko, katero je vozil, ter je istim pretil, v tri mesece ječe; Marija Regent in Antonija Puntar s Kontovelja zaradi tatvine v dva meseca ječe in Ivan Piacentini zaradi žaljenja straže šest mesecev ječe.

Umrljivost v Trstu. Od 25. marca do 31. marca 1900 je umrlo 46 možkih in 58 ženskih, skupaj 104 osebe, proti 89 v isti dobi prošlega leta. Mej njimi je bilo starih 15 do 1 leta, 23 do 5 let, 6 do 20 let, 6 do 30 let, 5 do 40 let, 22 do 60 let, 21 do 80 let, 6 nad 80 let. Povprečna umrljivost je znašala 32·3 od tisoč. Smrt je provzročila v 17 slučajih sušica, v 29 bolezni v sopilih in škrlatica v 1 slučaju. Za difterijo in krupom je umrla ena oseba, za hripavico 1 oseba.

Opečeno dekletce. Mala Ana Simonič, o kateri smo poročali, da se je igrala na ognjišču ter si zažgala obleko, je umrla v strašnih bolečinah v bolnišnici. Nesrečna roditelja sta vsa obupana.

Predrzna tata sta odnesla iz prodajalnice Calcagnotto v Sv. Mariji Magdaleni Zgornji za 700 kron sira in kolonijalnega blaga. Mladega uslužbenca imenovane tvrdke, ki je prišel baš zraven, ko sta si polnila vreče, sta strahovala s pretnjami, da ni klical na pomoč. Tata sta odnesla pete in blago.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 7.0, ob 2. uri popoludne 10.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 758.9 — Danes plima ob 0.1 predp. in ob 6.43 zvečer; oseka ob 9.28 predp. in ob —.— popoludne.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 7. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici S. Spiridione št. 1, hišna oprava; v ulici S. Antonio št. 3, železna blagajna in pisarniška oprema; v ulici Corti št. 1, hišna oprava; v ulici Barriera vecchia št. 7, hišna oprava; v ulici della Piccola Fornace št. 1, hišna oprava; na Greti št. 6, moka, tehtnice ter oprema v zalogi.

Vesti iz Kranjske.

* Okolu 200 Goričanov in Italijanov se je predvčeranjem pripeljalo v Ljubljano, ki bodo delali v opekarnah ljubljanske okolice.

»Handbuch der Kunstpflege in Oesterreich« hoče izdati naučno ministerstvo v tretji izdaji. Izmej Slovencev je naprosilo kan. Smrekrarja, da poroča o delovanju društva za krščansko umetnost, vodja Senekoviča, da opiše delovanje muzejskega društva in prof. Franke-ta, da poroča o umetniškem društvu v Ljubljani.

* Vsled velikih nerednosti v občinskih računih je moral odstopiti župan v Spodnji Šiški. Nerednosti pa ni zakrivil sam, marveč so nastale vsled zlorabe njegove zaupljivosti.

* Predavanja o sugestiji priredi prihodnje dni v Ljubljani gosp. Albert Krause, magnatizer, hipnotizer in sugestor iz New-Yorka ter bodo predavanja združena z zanimivimi eksperimenti iz te stroke.

Brzojavna poročila.

Iz deželnih zborov.

GORICA 6 (K. B.) Včeraj popoludne je deželni zbor razpravljal o raznih predmetih administrativne narave; dovolil je kredit 4000 kron za amerikanske trtnice in 20.000 kron za posojila v svrho popravljanja vinogradov, uničenih po trtni uši. Vladno predlogo o prispevanju deželnega zaklada v okrajne šolske zaklade so izročili posebnemu odseku, katerega so izvolili v ta namen. Navzoči so bili vsi poslanci.

Prihodnja seja bo v soboto.

O ministerskih konferencah.

BUDIMPEŠTA 6. (K. B.) »Ogerski tel. kor. biro« javlja z Dunaja: V merodajnih krogih zanikajo, da bi se bilo na včerajšnji ministerski konferenci razpravljalo o zvišanju presentnega števila vojakov in o uvedenju brzostrelnih topov. Zvišanje števila vojakov je, kakor znano, vprašanje, ki se tiče neposredno kompetence ogerskega, oziroma avstrijskega parlamenta. Skupni proračun rešijo menda v ministerskem svetu danes popoludne. Sliši se, da letošnji proračun ne bo mnogo višji od lanskega. Za sklicanje delegacij so določili dan 12. maja.

Stavke.

KLADNO 5. (K. B.) Pred Ferdinandovim rovom je zahtevalo 200 rudarjev, da se prekliče nekatere določbe službenega reda; ker se tej zahtevi ni ugodilo, je izjavilo 30 mož, da ne nastopijo dela, kakor so bili obljubili. O menjanju o poludne so izjavili na novo došli delavci, da ne pojdejo na delo, če uprava zopet ne sprejme odpuščenega voditelja delavcev. Ko je poslovodja obljubil, da ravnateljstvo v tem pogledu odloči do jutri, so šli delat.

Atentat na princa Waleškega.

DUNAJ 5. (K. B.) Cesar se je opoludne peljal na angležko poslanstvo, da čestita povodom srečne rešitve princa Waleškega. Cesar je ostal pol ure na poslanstvu.

BRUSELJ 5. (K. B.) Glasom »Patriota« je dokazano po preiskavi, da je Sipido izvršil atentat s premislekom in da ga je v to naščuval neki tovariš, katerega imena pa noče povedati.

BRUSELJ 5. (K. B.) Členi poslanstva južno-afriške republike so se po atentatu upisali v polo, razgrnjeno na angležkem poslanstvu.

DUNAJ 5. (K. B.) Nadvojvoda Ljudevit je angležkemu poslaniku čestital osebno; razven njega so čestitali minister predsednik pl. Koerber, državni finančni minister pl. Kallay, voditelji diplomatičnih zastopstev, dvorni dostojanstveniki, ravnatelj kabinetne pisarne Schiesl, sekcijska načelnika Seezen in Doczi ter členi visokega plemstva.

»Pol. Correspondenz« javlja: Minister za vnanje stvari, grof Goluchowski, je predpoludne izročil angležkemu poslaniku svojo čestitko ter ga prosil, naj jo sporoči lordu Salisburyju. Razven tega je grof Goluchowski neposredno čestital princu Waleškemu brzojavnim potom v Kodanj.

BRUSELJ 5. (K. B.) Listi nadalje obsojajo atentat na princa Waleškega. «Courier de Bruxelles» pravi, da je ta napad globoko razburil bruseljsko prebivalstvo. Napad da je zapisati na rovaš demoralizaciji množice, ki je pod uplivom socijalizma. Hvala Bogu, piše list na dalje, da morilec ni dosegel svoje žrtve. List se nadeja, da Anglija ne bo za zločin jednega lopova pripisovala odgovornost belgijskemu narodu.

LONDON 5. (K. B.) Hamilton je v govoru, ki ga je imel včeraj v Hactonu, omenil atentata na princa Waleškega, ter rekel: Kdor bi hotel iskati vzroke napada, bi se pač spomnil, da je v Bruselju glavno skladišče tiste tovarne laži, katere vodstvo je prevzel dr. Leyds.

BRUSELJ 6. (K. B.) Dosedanje izpovedbe Sipidove pred preiskovalnim sodnikom si nasprotujejo; sedaj pa je videti, kakor da hoče povedati resnico. To sklepajo iz dejstva, da je izjavil, da je bil z več osebami zvezan v zaroto. Državno pravdništvo pozna sedaj zarotnike. Enega istih, nekega M., ki je prodal Sipidu revolver, bodo morda sedaj aretirali. Po zaslišanju pri preiskovalnem sodniku se je Sipido dlje časa razgovarjal s svojim braniteljem ter je povedal posameznosti o mladih ljudeh, s katerimi je občeval zadnje dni.

PARIZ 6. (K. B.) Kakor javlja »Petit Journal« iz Bruselja, je redarstvo aretiralo nekega sokrivca Sipidovega, črevljarskega pomočnika Meerta. Zaslišan je priznal, da je prodal Sipidu samokres, da pa si ni mogel misliti, da hoče isti izvršiti atentat.

Vali Kosovski.

CARIGRAD 3. (K. B.) Kakor javljajo službeno, je Rešat bey, mutesarif prizrenski, ki je začasno upravljal v kosovskem vilajetu, imenovan valijem v Kosovem.

Kredit za državo Kongo.

BRUSELJ 5. (K. B.) Kralj je ravnokar podpisal dekret, s katerim se dovoljuje neodvisni državi Kongo kakor prvi kredit 100.000 frankov v svrho, da preiščejo zlate rudnike v Katangi ter jih eventuelno začnejo izkoriščati.

Vojna v južni Afriki.

Boerci pri Bloenfonteinu.

LONDON 5. (K. B.) »Times« javljajo iz Bloenfonteina dne 3. t. m.: Onstran reke Modder na vzhodu od Bloenfonteina se nahajajo močni boerski oddelki. Angležki pešci na konjih so bili ž njimi pri Buschmannkoppu ves dan na 12 milj daljave v dotiki.

Izpred Mafekinga.

LONDON 5. (K. B.) »Daily Mail« javljajo iz Mafekinga dne 2. t. m.: Včeraj so obstreljali mesto. Boerci se, proti naredbam, umikajo od tod. Sedaj je v okolici mesta le kakih 2000 Boercev.

General Clements pri Bloenfonteinu.

LONDON 6. (K. B.) »Daily Mail« javljajo i Bloenfonteina dne 4. t. m.: Divizija generala Clementsa, kakih 6000 mož, je prispela danes po petnajsturnem maršu v Bloenfontein ter se je utaborila pet milj na severu od mesta.

Izpred Mafekinga.

LONDON 6. (K. B.) »Daily News« javljajo iz Pretorije dne 2. t. m.: Polkovnik Plumer je oddaljen 6 milj od Mafekinga. Boerci so prisilili Angleže, da so se umaknili; poslednji so o tem imeli 20 mrtvecev 19 ranjencev. Boerci so imeli enega mrtveca in dva ranjenca. Polkovnik Baden Powel je istodobno poskusil izpad. Angleži so bili odbiti.

V Mafekingu pričakujejo pomoč.

LONDON 6. (K. B.) Brzojavka v »Daily News« javlja iz Mafekinga dne 30. m. m.: Število oblegalcev cenimo na 2000 mož. Danes so hudo obstreljali mesto. Tukaj pričakujejo pomoč.

Predsednik Steijn generalni poveljnik Oranja.

LONDON 6. (K. B.) Glasom brzojavke v »Daily News« iz Lourenzo Marqueza dne 4. t. m. je predsednik Steijn imenovan generalnim poveljnikom oranjske svobodne države.

Izpred Bloemfonteina.

LONDON 6. (K. B.) »Times« javljajo iz Bloemfonteina dne 4. t. m.: Včeraj se je pokazal precej močan odelek sovražnika s tremi topi na poti proti Buschmannskoppu kjer je še stotnija peščev na konjih kakor opazovalna postojanka. Posamezne skupine Boercev so se spopadle z angležkimi prednjimi stražami; včeraj se je pokazalo, da hočejo Boerci v daljšem krogu na desno obiti Bloemfontein.

Izvrstno kolo se vsled odhoda iz Trsta takoj proda. Natančne poizvedbe v »Kavarni Tedesco«, kjer je tudi kolo na ogled.

Krepak 27 leten mladenič, vešč slovenskega nemškega in italjanskega jezika, išče primerno službo. Ponudbe na upravo lista »Edinost«

Pekarna in sladčičarna

JOSIPA PAHORJA

v ulici Madonnina št. 25 priporoča slavnemu občinstvu za praznike kruh vsake vrste, pince in potice, moke vseh vrst in sladčice.

Sprejemlje tudi kruh v peko.

Pekarna in sladčičarna

TRST — ulica Istituto štv. 18. — TRST

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu vsakovrstno navadno in fino pecivo; prodajata moko iz avstrijskih in ogerskih mlinov, ter sprejemata kruh v pecivo po najnižjih cenah.

Postrežba točna, cene nizke.

Bizjak & Pozrù.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnic in peresnic, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Slovenci pozor!

Zahtevajte povsod nogavice, rokavice, jopiče in vse vrste pletenin iz

D. Hribar-jeve tovarne

To domače blago je trpežno, ceno in se kosá z vsakim drugim izdelkom bodisi katerekoli konkurence.

Slovenski trgovci.

NAJLEPŠE VELIKONOČNO DARILO

DOKTORJA

FRANCETA PREŠERNA POEZIJE

Ilustrirana izdaja, cena mehko vezana 5 K, v platno vezana 6·40 K, v svinjsken usnju vezana 9 K, po pošti 30 h več.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

založna knjigarna v Ljubjani.